

Základní škola a Mateřská škola Huzová, okres Olomouc, příspěvková organizace
793 57, Huzová č. 256

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
PUTOVÁNÍ ZA SLUNÍČKEM

Vydala:	Mgr. et Mgr. Dagmar Bojanovská Havelková, ředitelka školy
Koordinátor ŠVP PV:	Dáša Vosyková
Pedagog. rada projednala:	28. 8. 2023
Rada školy schválila:	31. 8. 2023
Účinnost:	1. 9. 2023
Číslo jednací:	ZŠaMŠ/4/2023

Obsah

1. Identifikační údaje školy	3
3. Podmínky předškolního vzdělávání	4
3.1. Věcné podmínky	4
3.2. Životospráva	5
3.3. Psychosociální podmínky	5
3.4. Organizace vzdělávání	6
3.5. Řízení mateřské školy	7
3.6. Personální a pedagogické zajištění	7
3.7. Spoluúčast rodičů	7
3.8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	8
3.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných	8
3.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	9
3.11 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	9
4. Organizace vzdělávání	9
5. Charakteristika vzdělávacího programu	10
5.1. Filozofie školy	10
5.2. Metody a formy vzdělávání	10
6. Vzdělávací obsah	11
6.1. Úvod k vzdělávacímu obsahu	11
6.2. Vzdělávací obsah našeho školního programu	13
6.3. Integrované bloky	22
6.3.1. Já a moje rodina, kamarádi a lidé	22
6.3.2. Já a svět kolem mě	28
6.3.3. Já a zdraví	32
6.3.4. Já a příroda	39
6.3.5. Já a tradice, oslavy a zvyky	43
7. Evaluace a pedagogická diagnostika	45
7.1. Autoevaluace školy	45

1. Identifikační údaje školy

Školní vzdělávací program je závazným dokumentem školy. Nabývá účinnosti od 1. 9. 2023.

Název programu pro předškolní vzdělávání: **Putování za sluníčkem**

Název školy: **Základní škola a Mateřská škola Huzová, okres Olomouc, příspěvková organizace**

Sídlo: **793 57 Huzová č. 256**

IČO: **70640220**

Telefon: **+ 420 554 275 050, +420 602 206 143**

E-mail: reditelna@zshuzova.cz

REDIZO: **600 131 718**

Koordinátor ŠVP PV: **Dáša Vosyková**

Ředitel školy: **Mgr. et Mgr. Dagmar Bojanovská Havelková**

Mateřská škola

Počet tříd: 1

Provozní doba: 6:30 – 16:00

IZO: 107 620 260

Základní škola

Typ školy: neúplná základní škola

Počet tříd: 2

IZO: 102 008 060

Školní družina

Počet oddělení: 1

Provozní doba: 6:45 - 7:45, 11:40 – 16:00

IZO: 119 500 744

Školní jídelna – výdejna

Obědy do školní jídelny, včetně obědů a svačín pro MŠ, jsou dováženy ze ŠJ SOU LS, Opavská 8, Šternberk. Dovoz jídla je zprostředkován rovněž ŠJ SOU LS, Opavská 8, Šternberk.

IZO: 119 501 198

Zřizovatel školy: Obec Huzová

793 57 Huzová č. 325, telefon 554 230 157, 554 275 047

e-mail: starosta.huzova@centrum.cz

IČO: 00296040

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2023

ŠVP je zpracováno v souladu s RVP PV a dalšími obecně platnými právními předpisy.

Podpis ředitele školy a razítko školy

2. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola byla 1. 1. 2004 sloučena se základní školou, patří mezi školy rodinného typu. V současné době je subjekt tvořen jednou třídou mateřské školy, dvěma třídami základní školy, jedním oddělením školní družiny a školní jídelnou – výdejnou. Mateřská škola využívá prostory v budově základní školy.

Mateřská škola je jednotřídní s kapacitou 22 dětí. Jsou zde vzdělávány děti ve věku zpravidla od tří do šesti, popřípadě sedmi let. Pokud to kapacita mateřské školy dovolí, mohou být ke vzdělávání přijaty také děti mladší tří let. Do mateřské školy jsou přijímány děti, které zvládají hygienické návyky a alespoň částečně sebeobsluhu při oblékání a jídle. Mateřská škola zajišťuje celodenní provoz v čase 6.30 - 16.00 hod.

Od 1. září 2009 se MŠ přestěhovala do budovy základní školy, kde jsme společně se školáky jedna velká rodina. Právě díky tomuto blízkému spojení mezi dětmi MŠ a žáky ZŠ nemají naši budoucí školáčky žádné adaptační problémy s nástupem do 1. třídy.

Základní a mateřská škola se nachází v centru obce, je obklopena krásnou přírodou podhůří Hrubého Jeseníku. Děti a žáci mají k dispozici velkou zahradu, na které zřizovatel instaloval dřevěné lavice a stoly, kolotoč a šplhací věž se skluzavkou. Zahradu je také vybavena pískovištěm. Zahradu využíváme po celý školní rok, vybíráme ale i z dalších rozličných možností, jak využívat pobytu venku.

Budova školy má tři podlaží. V prvním podlaží se nacházejí šatny dětí a žáků, tělocvična s hygienickým zázemím a školní jídelna – výdejna, u které je rovněž vlastní hygienické zázemí. Ve druhém podlaží jsou dvě třídy, první z nich využívá školní družina, ve druhé se nachází mateřská škola. Obě třídy jsou vybaveny tablety a notebooky, třída mateřské školy dále interaktivní tabulí. Obě tyto třídy rovněž disponují vlastním sociálním zařízením pro děti a žáky. Sociální zařízení pro pedagogické pracovníky je společné. Ve třetím podlaží jsou dvě kmenové učebny základní školy, jejichž součástí je zároveň počítačová učebna a čítárna, ve které jsou současně uloženy pomůcky. Na podlaží se rovněž nachází ředitelna, školní a učitelská knihovna a kabinet s učebnicemi.

Ideální umístění školy nejen v centru obce, ale také v blízkosti přírody, umožňuje časté naučné přírodovědné vycházky. Děti mají možnost překonávat různé přírodní překážky, pozorovat život v místním lese, v mraveništích i v polích. Naším cílem je obohatit dětský svět také o nové poznatky o přírodě živé i neživé, vést děti obecně ke zdravému způsobu života.

V naší MŠ zpravidla pečují o děti dvě učitelky a jedna asistentka pedagoga (tato pozice je vázána na doporučení ŠPZ), dále jedna pracovnice provozu a jedna pracovnice výdejny.

3. Podmínky předškolního vzdělávání

3.1. Věcné podmínky

Prostředí školy se stále zlepšuje, budova je průběžně vybavována potřebným a funkčním zařízením. Třídy jsou prostorné, světlé, vybavené potřebným zařízením splňujícím hygienická a bezpečnostní kritéria. V roce 2020 prošla budova nákladnou revitalizací odpadů, do budoucích let plánujeme celkovou rekonstrukci a modernizaci.

Mateřská škola je vybavena novým, moderním nábytkem (prosinec 2018), má dostačující

prostory pro pohyb dětí. Vybavení hračkami, pomůckami, materiály je průběžně doplňováno dle potřeb dětí v mateřské škole. Hračky i pomůcky jsou ve většině případů umístěny tak, aby na ně děti dobře viděly a mohly si je samostatně brát z otevřených polic a také, aby je mohli bez problémů vrátit na své místo. Celá mateřská škola je vyzdobena pracemi dětí, které se na výzdobě školky podílejí po celý rok.

Záměry: máme v plánu, dle finančních, organizačních, personálních, časových a legislativních možností zlepšovat vybavení, do budoucích let zvýšit kapacitu mateřské školy (plánovaná přístavba).

3.2. Životospráva

Strava je do školy dovážena ze školní jídelny SOŠ lesnické a strojní ve Šternberku. Životospráva dětí v mateřské škole je plně vyhovující, dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle předpisů. Je zachována vhodná skladba jídelníčků, dále je dodržována technologie přípravy pokrmů a nápojů. Děti mají stále k dispozici ve třídě dostatečné množství nápojů, učitelky dohlíží na pitný režim dětí. Mezi jednotlivým podáváním pokrmů jsou dodržovány vhodné intervaly.

Děti násilně nenutíme do žádného jídla, ale vedeme je k tomu, aby vše ochutnaly. Na jídlo mají děti dostatek času. Při stravě jsou děti podporovány v samostatnosti – samy si nalévají pití, mažou pečivo aj. Samozřejmostí je dopomoc dle individuálních potřeb.

V mateřské škole je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit individuálním potřebám dětí nebo aktuální situaci v mateřské škole.

Děti jsou každodenně a přiměřeně dlouho venku s ohledem na počasí, mají dostatek volného pohybu nejen venku, ale i v interiéru mateřské školy.

V denním programu jsou respektovány individuální potřeby aktivit i odpočinku dětí. Děti s nižší potřebou spánku pouze odpočívají, nenutíme je ke spánku. Pro tyto děti jsou připraveny klidové činnosti.

Učitelka se chová podle zásad zdravého životního stylu a poskytuje tak dětem přirozený vzor.

Záměry: při stolování vést děti k co největší samostatnosti, vytvářet pohodovou atmosféru při jídle.

3.3. Psychosociální podmínky

Na tyto podmínky klademe velký důraz, naším cílem je, aby se děti i dospělí cítili v prostředí mateřské školy příjemně, spokojeně, jistě a bezpečně. Nově přichozí dítě má možnost se postupně adaptovat na nové prostředí i situaci. Rodiče s dětmi mohou po domluvě opakovaně absolvovat prohlídku školy a postupně se seznamovat s paními učitelkami. Dále je umožněna zkrácená doba pobytu dítěte v MŠ.

Učitelka respektuje potřeby dětí, reaguje na ně a napomáhá v jejich uspokojování. Nenásilně a citlivě navozuje situaci klidu, pohody a relaxace. Děti nejsou neurotizovány spěchem a chvatem. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno. Volnost, osobní svoboda, ale také povinnosti dětí jsou dobře vyváženy. Děti se učí pravidlům

soužití, dostává se jim jasných a srozumitelných pokynů. Pedagogický styl, kterým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se empatickou a naslouchající komunikací pedagoga s dětmi. Zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje je vyloučeno, stejně tak podporování nezdravé soutěživosti dětí. Je uplatňována nabídka, která počítá s aktivní spoluúčastí dětí.

Vzdělávací obsah odpovídá mentalitě předškolního dítěte a jeho individuálním potřebám. Učitelka se vyhýbá negativním slovním komentářům, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte. Mateřská škola je připravena pracovat i s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami, má zajištěné metodické vedení ze strany ředitelky školy.

Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, respekt, tolerance, zdvořilost, podpora a kamarádství. Dospělí se chovají spolehlivě a kamarádsky.

Záměry: neustále klást důraz na pozitivní klima, otevřenou komunikaci.

3.4. Organizace vzdělávání

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Učitelka se plně věnuje dětem a jejich vzdělávání, aby nacházely potřebné zázemí, klid a soukromí.

Při příchodu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuální přístup učitelky, aby se dítě co nejdříve zadaptovalo. Děti mají dostatek prostoru pro spontánní hry, aby ji mohly dokončit a nebo se k ní později vrátit. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby se děti zapojovaly do organizace činností a pracovaly svým tempem.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost se realizovat ve větších i menších skupinkách. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám dětí. Jsou vytvářeny vhodné podmínky pro plnění motivačních celků.

Není překračován stanovený počet dětí ve třídě. Provoz MŠ je 6.30 - 16.00.

Režim dne:

6.30 – 8.00 hod	příchod dětí, spontánní hry, individuální práce s dětmi
8.00 – 8.30 hod	pohybové aktivity, hygiena,
8.30 – 9.00 hod	svačina, hygiena
9.00 – 9.30 hod	řízené činnosti (frontální, skupinové, individuální)
9.30 – 11.30 hod	pobyt venku
11.30 – 12.00 hod	hygiena, oběd, hygiena, příprava na odpočinek
12.00 – 14.00 hod	odpočinek na lehátku, poslech pohádek, klidové činnosti, individuální práce s dětmi
14.00 – 14.30 hod	hygiena, svačina,
14.30 - 16.00 hod	volné hry dětí, individuální práce s dětmi, odchod domů

Záměry: do denního programu pravidelně zařazovat činnosti podněcující děti k vlastní aktivitě, experimentování, zkoumání a objevování.

3.5. Řízení mateřské školy

Ředitelka základní a mateřské školy řídí celý subjekt. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny pracovní náplní a vnitřním řádem školy.

Vytváříme funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy (přímým kontaktem se zaměstnanci, na nástěnkách, při pracovních poradách), tak i navenek (plakátky, školní facebooková stránka, webová stránka školy, informovanost rodičů učitelkou). Zveme ke spolupráci i rodiče.

Ředitelka zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech zaměstnanců na rozhodování o zásadních otázkách programu. Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, podporuje jejich vzájemnou spolupráci.

Plánování rozvoje školy je funkční a opírá se o předchozí analýzu, využívá zpětné vazby. Učitelka mateřské školy vypracovává ŠVP ve spolupráci s ředitelkou školy. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy a jsou užitečné. Z výsledků jsou vyhodnocovány závěry pro další práci. Mateřská škola je součástí základní školy, a tudíž spolu velmi blízce spolupracují. Mateřská škola dále spolupracuje se zřizovatelem, dalšími orgány státní správy a samosprávy i vnějšími partnery.

3.6. Personální a pedagogické zajištění

V MŠ pracují v současné době dvě učitelky a jedna asistentka pedagoga (tato pozice je vázána na doporučení ŠPZ). Všichni pedagogičtí pracovníci splňují předepsanou odbornou kvalifikaci, pracují na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Sebevzdělávají se a ke svému vzdělávání přistupují aktivně. Ředitelka podporuje a sleduje další růst profesních kompetencí učitelek a vytváří podmínky pro jejich systematické vzdělávání.

Pedagogičtí pracovníci budou jednat a chovat se tak, aby byly vždy na profesionální úrovni v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Záměry: zajistit stabilní pedagogický sbor i stabilní tým provozních zaměstnanců.

3.7. Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi učitelkami a rodiči by měla panovat oboustranná důvěra a otevřenost, respekt a ochota spolupracovat – spolupráce by měla fungovat na základě partnerství. Učitelky mají snahu vyhovět konkrétním potřebám jednotlivých dětí, respektive rodin. Rodiče mají možnost se podílet na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje, a to prostřednictvím učitelky, letáčků, facebookové stránky školy, webové stránky školy či písemných informací na nástěnce v šatně.

Učitelky pravidelně informují rodiče o individuálních pokrocích a chování dítěte. Domlouvají se s rodiči na společném postupu při výchově a vzdělávání. Učitelky chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi, nezasahují do života a soukromí rodiny a neposkytují nevyžádané rady.

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí poradenský servis v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

3.8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

ŠVP Mateřské školy Huzová vychází z respektování individuálních potřeb a možností dítěte, pružně reaguje na aktuální změny v oblasti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami věnujeme zvýšenou péči podle jejich potřeb, vycházíme také z možností učitelek a z nutného ohledu na ostatní děti ve třídě. Učitelky spolupracují intenzivně s rodiči, se školským poradenským zařízením, řídí se jeho doporučením. Dle potřeb škola vypracovává PLPP (PO 1. stupně) či IVP (dle doporučení ŠPZ od PO 2. stupně), nabízí také poradenské služby, které zabezpečuje ředitelka školy, jedná se zejména o činnosti konzultační a metodické, dále může být využito činností depistážních, diagnostických, intervenčních či koordinačních.

S dětmi s odloženou školní docházkou pracujeme dle zprávy z PPP či SPC individuálně a pravidelně. Naše škola má dále vytvořeny podmínky pro logopedickou prevenci naší učitelkou, která je absolventkou logopedického kurzu.

Při naplňování rámcových cílů a záměrů předškolního vzdělávání u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se snažíme o maximální přizpůsobení jejich potřebám i možnostem. Snažíme se, aby děti se SVP měly vytvořeny optimální podmínky k rozvoji osobnosti, k učení i ke komunikaci s ostatními. Pro děti se SVP je třeba vytvářet materiální podmínky s ohledem na specifika konkrétního dítěte (zajištění kompenzačních pomůcek, didaktických pomůcek, dalšího materiálního vybavení...). Vzhledem k charakteru budovy a jejímu vnitřnímu uspořádání (schodiště, třída v patře, jídelna v přízemí) však nelze přijímat děti s těžkou tělesnou vadou.

Učitelé vedou ostatní děti k tomu, že všechny děti mají rovné postavení, že je třeba si navzájem pomáhat a že i s ohledem na konkrétní postižení jsou si všichni rovni. Organizace dne a plánování činností jde v souladu s mírou postižení a individuálních potřeb dítěte.

Pro děti se SVP se bude ředitelka snažit zajistit v součinnosti se ŠPZ vhodná podpůrná opatření. Podpůrná opatření poskytuje škola bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a udělení informovaného písemného souhlasu zákonného zástupce dítěte. V případě potřeby jsou pedagogičtí pracovníci připraveni vzdělávat se v dané oblasti formou DVPP.

3.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Po nominaci, identifikaci a následné diagnostice dítěte (ve spolupráci s rodiči a odborným pracovištěm) a při následné verifikaci nadání je naše škola schopna nabídnout dítěti nadstandardní rozvoj jeho nadání, připravit pro něj individuální vzdělávací plán, kterým by byla jeho mimořádnost aktivně, smysluplně a účinně rozvíjena.

Děti aktivní, mimořádně zvědavé, nadané a mimořádně nadané se mohou realizovat v kroužcích a aktivitách školy, které škola nabízí v rámci svého programu. Stimulace rozvoje nadaného dítěte dále probíhá prostřednictvím didaktických materiálů a různých pomůcek (doporučení poradenského zařízení). Mateřská škola vyhodnocuje pokroky dítěte a dává

zpětnou vazbu rodičům, pokroky konzultuje následně i s odborníky.

Pedagogičtí pracovníci si jsou také vědomi toho, že děti nadané a mimořádně nadané mohou mít v některých oblastech (např. oblast emocionálně sociální) naopak nedostatky, a proto také záměrně cílí na posílení těchto sfér.

3.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou let věku. Vzdělávání dětí mladších tří let má svá specifika, ať už jde o personální zajištění, vhodné vybavení školy i začlenění do kategorie činností podle zvýšeného požárního nebezpečí tak, aby byly dodrženy všechny platné legislativní požadavky. Uvědomujeme si také specifika související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné. Proti starším dětem má výrazně méně zkušeností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné.

Pokud budou do naší školy přijaty dvouleté děti, budeme se snažit nastavit přímou pedagogickou činnost učitelek ve třídě tak, aby bylo možné jejich co největší souběžné působení v rámci třídy v organizačně náročnějších částech dne.

Záměry: zajistit účast pedagogů na dalším vzdělávání pro práci s dvouletými dětmi, vybavení vhodnými pomůckami (hry, hračky, knihy) určenými pro dvouleté děti, začlenění budovy do kategorie podle zvýšeného požárního nebezpečí, personální posílení – chůva.

3.11 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka škola poskytuje jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Ředitelka základní a mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků (dle potřeby) v průběhu týdne.

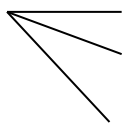
Ředitelka základní a mateřské školy může na základě posouzení potřeby jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Jako podpůrný materiál je využíváno Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

4. Organizace vzdělávání

Třída mateřské školy je smíšená, navštěvují ji děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však děti od 2 let. Do MŠ jsou přednostně přijímány spádové děti. Při nenaplnění kapacity školy je možné přijmout i dítě z nespádových obcí. Kritéria k přijetí platná pro následující školní rok zveřejňuje ředitelka školy na webových stránkách školy v dostatečném předstihu

před termínem zápisu.

1 třída MŠ

1. učitelka na celý úvazek, 2. učitelka na částečný úvazek
1. AP (pozice vázána na doporučení ŠPZ)

provozní pracovníci: uklízečka na částečný úvazek
pracovnice výdejny na částečný úvazek

Učitelky se překrývají zpravidla v době hlavní vzdělávací činnosti ve třídě, v době pobytu venku a oběda. V mateřské škole se zaměstnanci řídí Školním řádem mateřské školy a Provozním řádem mateřské školy.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

5.1. Filozofie školy

Jsme venkovská mateřská škola, kde společně se školáky tvoříme jednu velkou rodinu. Základní principy našeho výchovně vzdělávacího programu je vychovávat naše děti s láskou a porozuměním, aby každé dítě bylo spokojené. Upřednostňujeme individuální přístup, respektování specifických potřeb jednotlivých dětí. Hlavním prostředkem vzdělání je hra a prožitkové učení. Naším cílem je připravit děti na vstup do základní školy, vzájemně propojit vnitřní svět MŠ s rodinným prostředím i s prostředím ZŠ.

S dětmi: cvičíme, rytmižujeme, tančíme, zpíváme, malujeme, kreslíme, stříháme, vyrábíme, modelujeme, osvojujeme si hygienické a sebeobslužné návyky, učíme se stolovat. Poznáváme přírodu, snažíme se ji chránit a v rámci našich možností jí i pomáhat, upevňujeme a prohlubujeme lásku ke své rodině, kamarádům a ke své rodné vesnici. Navzájem si pomáháme, a hlavně starší děti se moc pěkně starají o své mladší kamarády. Snažíme se učit rozeznávat dobro a zlo nejen v pohádkách, ale i v našem okolí. Dáváme dětem možnost k jejich vlastnímu vyjádření, necháváme děti pocítit přirozené následky, poskytujeme zpětnou vazbu, ale také dáváme prostor pro sebehodnocení.

5.2. Metody a formy vzdělávání

V naší mateřské škole nabízíme dětem podnětné, bohaté a obsahově zajímavé vzdělávací prostředí, kde se děti mohou projevovat svým přirozeným dětským způsobem. Vzdělávání je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého dítěte. U dětí podporujeme samostatnost, zdravé sebevědomí, učíme děti zdravému životnímu stylu, lásce k přírodě, také odpovědnosti za své chování a jednání. Usnadňujeme svým přístupem přechod dítěte z rodinné péče do kolektivu.

Předškolní vzdělávání maximálně přizpůsobujeme vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny. Vzdělávání je důsledně vázáno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí, včetně vzdělávacích potřeb specifických. Každému dítěti poskytujeme pomoc a podporu v míře, kterou individuálně potřebuje.

Při vzdělávání využíváme individualizovaného přístupu k dětem, střídáme práci ve skupinkách, ve dvojicích, ale také práce frontální či naopak individuální. Vedeme děti ke vzájemné spolupráci a společnému plnění úkolů, také ale k samostatnosti a odpovědnosti za svěřený úkol. Pracujeme na základě prožitkového učení, kde podporujeme jejich zvědavost,

radost z učení, získávání zkušeností i dovedností přirozenou cestou. Využíváme u dětí učení pomocí hry na základě vlastní volby, hru s hračkami a experimentování. Taktéž pracujeme v malých skupinkách i individuálně v didaktických cílených činnostech dle vzdělávací nabídky. Dále uplatňujeme integrovaný přístup, kdy vzdělávání probíhá na základě integrovaných bloků.

Při vzdělávání využíváme klasické metody slovní (rozhovor, vyprávění, vysvětlování) nebo názorně-demonstrační (instruktáž, práce s obrazem, předvádění), které doplňujeme metodami komplexními (projektová výuka, výuka dramatem). Snažíme se zavádět inovativní metody výuky, např. projektové dny ve škole či mimo školu, vzdělávání s využitím nových technologií či prvky zážitkové pedagogiky.

Nadstandardní aktivity

Práce s tabletem, interaktivní tabulí a robotickými hračkami – pod vedením učitelky se děti seznamují se základy ovládání počítače, počítačovými hrami si rozšiřují své obzory, procvičují jemnou motoriku rukou.

Rámcové cíle:

Ve školním vzdělávacím programu se při práci s dětmi zaměříme na rámcové cíle:

- 1. rozvíjení dětí, jejich učení a poznávání**
- 2. osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost**
- 3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí**

Děti ve vzdělávání směřujeme k dosahování **klíčových kompetencí** na úrovni, která je dosažitelná pro každého jedince v jiné míře.

- **kompetence k učení** – objevuje a všímá si souvislostí, experimentuje, zkušenosti uplatňuje v praxi, má elementární poznatky o lidech, kultuře, přírodě, učí se s chutí nejen spontánně, ale i vědomě.
- **kompetence k řešení problémů** – všímá si a řeší problémy, používá pokus a omyl, experiment, využívá matematických a logických představ, ví, že může snahou a iniciativou situace ovlivňovat.
- **kompetence komunikativní** – ovládá řeč, vyjadřuje své myšlenky, reaguje na slovo, vede smysluplný dialog, dokáže vyjádřit i své pocity, komunikuje verbálně i neverbálně, pracuje s knihami, počítačem.
- **kompetence sociální, a personální** – umí si vytvořit a vyjádřit svůj názor, chápe, že má odpovědnost za své jednání, rozpozná nevhodné chování, umí být tolerantní k odlišnostem jiných lidí, konflikt řeší dohodou, neubližuje jiným a neponižuje druhé.
- **kompetence činnostní a občanské** – učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit hru, rozpozná své silné a slabé stránky, respektuje společná pravidla soužití ve třídě i společnosti, environmentální pojetí – chráníme přírodu.

6. Vzdělávací obsah

6.1. Úvod k vzdělávacímu obsahu

Vzdělávací obsah Školního vzdělávacího programu „**Putování za sluníčkem**“ je sestaven tak, aby naplňoval hlavní cíle předškolního vzdělávání stanovené v RVP PV:

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- osvojení hodnot

- získání osobnostních postojů

Vzdělávací program je uspořádán do integrovaných bloků, jejichž strukturace je flexibilní, tzn. že integrované bloky jsou řazeny vedle sebe podle témat, která sdružují (nejsou míněny jako po sobě jdoucí). Flexibilní uspořádání umožňuje pedagogovi pružně reagovat nejen na aktuálně vzniklé situace, ale také na potřeby, zájmy dětí a témata, která do vzdělávání samy vnesou, což je klíčovým východiskem k plánování individualizovaného vzdělávání. Integrované bloky jsou dostatečně široké, aby zahrnuly všechny oblasti RVP PV (biologickou, psychologickou, interpersonální, sociálně-kulturní, environmentální), jsou tedy vzhledem k oblastem průřezové.

Časová vymezení jednotlivých bloků nejsou v ŠVP PV stanovena. Prostor k realizaci zůstává otevřený, počítá s aktuální situací, aktivním vstupem dětí a tvořivostí učitelů. Integrované bloky ŠVP PV jsou východiskem pro tvorbu integrovaných bloků v třídním vzdělávacím programu. Při tvorbě vycházejí z aktuálního složení dětí ve třídě. Konkrétní vzdělávací nabídku vypracují učitelky zpravidla v týdenních plánech, reagují na skutečné situace, potřeby a aktuální zájmy dětí, zařazují i další témata.

Dílčí cíle mateřské školy

1. osobnostní rozvoj dítěte v oblasti mravní a estetické, rozvoj schopnosti učení

- rozvoj spontánních her a aktivit
- podněcování vzniku dětských přátelství, citového kontaktu s učitelkami a dětmi, pěstování vzájemných vztahů
- rozvoj estetického cítění, vnímání a vlastní tvůrčí činnosti vhodnými podněty, pohybové, hudební, literární, dramatické a výtvarné podoby
- utváření vlastního estetického názoru a vkusu, předkládání dostatečného množství estetických podnětů, rozvíjení schopností, vytvoření si vlastního pohledu na okolní svět a respektování názorů druhých – tolerance, vycházení z citových podnětů a prožitků z přírody
- podporování a rozvíjení individuálních schopností a zájmů dítěte

2. rozvoj pohybových schopností a dovedností, odolnosti organismu

- rozvoj lokomočních, motorických a koordinačních schopností dětí, rychlosti, síly, vytrvalosti a přesnosti během celého pobytu dítěte v MŠ
- podpora otužování vzduchem, vodou i sněhem, přenášení činností do přírody (využíváme sezonních činností – hry s vodou, koulování, bobování, klouzání)
- rozvoj jemné motoriky, grafomotoriky, koordinace ruky a oka
- vytváření podmínek k vlastnímu spontánnímu pohybu dětí
- rozvoj odvahy a nebojácnosti

3. výchovně vzdělávací aktivity v širších kontextech

- rozvoj samostatnosti dětí ve všech oblastech lidského myšlení a konání
- rozvoj vzájemné tolerance, posilování vlastního zdravého sebevědomí
- posilování vztahu k živé i neživé přírodě, hodnotám a výtvorům člověka
- vytváření vztahu k vlastní osobě a ochraně svého zdraví, vytvoření základu zdravého způsobu života pro následující život

4. dílčí cíle naplňující každodenní činnosti

- dodržování stanovených pravidel chování a bezpečnosti
- kultura stolování
- dodržování základních společenských norem komunikace a chování
- samostatné provádění osobní hygieny a sebeobslužných činností

5. prostředky k dosahování cílů

- samostatné tvořivé hry – spontánní manipulační hry, pohybové aktivity, námětové hry
- psychomotorické hry a cvičení, hudebně pohybové hry, grafická cvičení, výtvarné hry, didaktické hry, experimentování, situační hry, odměna a hodnocení

Příklady metod k dosahování cílů

- prožitkové učení hrou a činností
- kooperativní učení a hra
- spontánní a sociální učení
- rozhovor
- situační učení
- diskuze
- pozorování předmětů, dějů a jevů
- práce s textem
- dramatizace
- učení dětí navzájem
- nacvičování dovedností
- metoda problémového učení
- metoda hraní rolí

Příklady forem k dosahování cílů

- řízené využití spontánních situací
- řízené činnosti individuální, individualizované
- skupinové
- frontální

6.2. Vzdělávací obsah našeho školního programu

Školní vzdělávací program tvoří 10 integrovaných bloků, kdy vzdělávací obsah je uspořádán do 5 vzdělávacích oblastí:

- **Dítě a jeho tělo**
- **Dítě a jeho psychika**
 - jazyk a řeč
 - poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
 - sebepojetí, city, vůle
- **Dítě a ten druhý**
- **Dítě a společnost**
- **Dítě a svět**

I. Dítě a jeho tělo

Záměrem vzdělávání v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům.

Konkretizované očekávané výstupy

- postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
- vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu
- otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace
- zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
- házet a chytat míč, užívat různá náčiní, nářadí
- užívat různé pomůcky k pohybu (např. skákací míče)
- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)
- přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
- pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)
- být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě
- pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus
- doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)
- upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje
- tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vést stopu tužky při kresbě apod.
- napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena
- pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku)
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou)
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů
- zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)
- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek
- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce

- pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)
- mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- uvědomovat si, co je nebezpečné
- projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrný, obezřetný, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- bránit se projevům násilí

II. Dítě a jeho psychika

Záměrem vzdělávání v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebehodnocení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení. Tato oblast zahrnuje tři „podoblasti“: Jazyk a řeč, Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace, Sebepečení, city a vůle.

Jazyk a řeč

Konkretizované očekávané výstupy

- spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií
- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, popř. znát i některé údaje, které se týkají vzdálenějšího světa)
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)
- dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)
- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat
- předat vzkaz
- chápat jednoduché hádanky a vtipy
- poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu

- poznat a vyhledat slova protikladného významu(antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)
- rozkládat slova na slabiky
- vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova
- rozlišit krátké a dlouhé samohlásky
- znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce

Poznávací schopnosti

Konkretizované očekávané výstupy

- zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo, např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)
- rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus
- sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech
- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky
- správně reagovat na světelné a akustické signály
- rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat, doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)
- odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat
- rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin)
- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost
- soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit, neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)
- dokončit hru (neobíhat od ní) i rozdělanou činnost
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)
- pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě – Pexeso)
- zapamatovat si různé zvuky, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání panáka), krátký rytmický celek
- uplatňovat postřeh a rychlost
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie

- spontánně vyprávět zážitky za svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- vyjadřovat fantazijní představy
- dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)
- vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.), s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)
- dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek
- navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby...)
- experimentovat s výtvarně netradičními materiály
- využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí
- improvizovat a hledat náhradní řešení
- rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)
- pochopit význam piktogramu např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektrina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.)
- rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. znát některé číslice, písmena, dopravní značky)
- sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- objevovat význam ilustrací, soch, obrazů
- poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvořky (např. použít nějaký symbol)
- napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)
- napodobit některá písmena, číslice
- poznat některé hudební znaky
- rozlišovat vpravo-vlevo na vlastním těle, na ploše
- rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat
- rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů
- orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed)
- orientovat se v prostoru podle slovních pokynů
- orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)
- rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)
- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky
- rozpoznat geometrické tvary – čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník

- rozumět pojmům označující velikosti a tyto používat (malý – velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý – krátký, vysoký – nízký, stejný)
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu, poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztrždit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)
- orientovat se v číselné řadě 1-10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků
- posoudit početnost dvou souborů a určit počet 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky
- řešit labyrinty (sledovat cestu)
- slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápad“
- experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl
- samostatně se rozhodovat v některých činnostech
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
- vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích
- verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví kostky, skládá puzzle)
- přicházet s vlastními nápady
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se v případě nepochopení, zkoušet, experimentovat
- nechat se získat pro záměrné učení
- odlišit hru od systematické povinnosti
- zacházet s předměty, digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)

Sebepojetí, city, vůle

Konkretizované očekávané výstupy

- přijímat pobyt v mateřské škole, popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (věděti, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)
- zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout komunikovat s neznámými dospělými
- samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)

- snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními
- přijímat roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)
- nebát se požádat o pomoc, radu
- reagovat přiměřeně na danou situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné
- plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)
- hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem
- přijímat drobný neúspěch, vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří, umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit
- přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci
- umět se přizpůsobit změnám
- odložit splnění osobních přání na pozdější dobu
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)
- přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit
- přijímat pokyny
- plnit činnosti podle instrukcí
- přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese
- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)
- přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)
- přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)
- prožitek vyjádřit slovy, výtvarně, pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizaci atd.)
- rozhodovat sám o sobě (o svém chování)

III. Dítě a ten druhý (sociální oblast)

Záměrem vzdělávání v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

Konkretizované očekávané výstupy

- navazovat kontakty s dospělými ve svém okolí (např. nový učitel)
- spolupracovat s dospělým
- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- rozlišovat vhodnost oslovování, tykání a vykání
- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)

- chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
- vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat
- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- vyhledávat kontakt s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení problému, plánu aj.
- využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla apod.)
- obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisní řešení
- všimnout si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)
- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí
- k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)
- porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)
- nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout
- bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)
- uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)
- spoluvytvářet prostředí pohody
- respektovat rozdílné schopnosti
- důvěřovat vlastním schopnostem
- cítit sounáležitost s ostatními
- nabídnout pomoc

IV. Dítě a společnost (sociokulturní oblast)

Záměrem vzdělávání v oblasti sociálně – kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

Konkretizované očekávané výstupy

- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování
- reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)
- vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
- navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství
- cítit se plnohodnotným členem skupiny
- projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce a úsilí
- být schopné přistoupit na jiný názor, porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společenskému programu

- pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)
- v kulturních místech (např. v divadle, kině, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění
- všimnout si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)
- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů)
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností

V. Dítě a svět (environmentální oblast)

Záměrem vzdělávání pedagoga v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Konkretizované očekávané výstupy

- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)
- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují
- rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)
- uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý, a ne vždy šťastný
- mít poznatky o své zemi (znát název státu, poznat státní vlajku, hymnu, jméno prezidenta, název hlavního města, významné svátky a události)
- mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů – přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, fauna a flóra)
- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)
- chápat základní pravidla chování pro chodce
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
- zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla
- vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozené se k tomuto dění přizpůsobovat
- cítit oslavy narozenin, svátků, slavností
- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou), ale i

neovlivnitelné (vítr, déšť, záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí

- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)
- dbát o pořádek a čistotu, všimnout si nepořádku a škod, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.
- spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)
- být citlivý k přírodě

6.3. Integrované bloky

Tematicky je vzdělávací obsah uspořádán do 5 integrovaných bloků:

- Já a moje rodina, kamarádi a lidé
- Já a svět kolem mě
- Já a zdraví
- Já a příroda
- Já a tradice, slavnosti a zvyky

6.3.1. Já a moje rodina, kamarádi a lidé

Hlavní záměr integrovaného bloku

Pomocí praktických her, činností a aktivit děti získávají poznatky o lidské rodině, vztazích, polích, rodinných zvycích, bydlení, obci, v níž žijí, o její historii a památkách. Seznámení se se státními symboly, institucemi a pověstmi. Přiblížení života jiných národů a etnických skupin. Společné tvoření pravidel chování. Zvládnutí adaptačního období.

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření mluvního projevu, vyjadřování)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj společenského a estetického vkusu
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytváření povědomí o existenci jiných kultur a národností
- seznamování se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- poznávání jiných kultur

Tematické okruhy (návrhy):

Rodina – členové, rodinné zvyky, role, povolání rodičů, péče o miminko, nemocného, prarodiče, bydliště – obec x město, historie, instituce, blízké okolí, vlast – pověsti, státní symboly, instituce, adaptace v MŠ, tvoření pravidel, etika, přátelství, národy a etnika.

Vzdělávací nabídka (činnosti, příležitosti):

Dítě a jeho tělo

- sebeobslužné činnosti, hygiena, sebeobsluha, stolování,
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem – třídění a úklid hraček na své místo
- pohybové hry, tanec

Dítě a jeho psychika

- hry pro rozvoj řeči, artikulační cvičení, gymnastika mluvidel
- trénink jazykových schopností podle D. B. Elkonina
- vyřizování vzkazů
- hry zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti (pexeso, zvukové pexeso, najdi rozdíly mezi 2 obrázky, doplň, co chybí...)
- hry podporující tvořivost a představivost dětí, činnosti na rozlišování základních barev a odstínů, pantomima, hra: Aktivita
- cvičení organizačních dovedností
- sebehodnocení, samostatné vystupování, obhajování vlastních názorů
- rozlišování emočních stavů, mimické vyjadřování nálad (úsmev, pláč, hněv...)
- práce s portfoliem (identifikace sebe sama, sebehodnocení)
- samostatný slovní projev na určité téma, recitace
- společné diskuze na téma „Co je správné a co ne“
- individuální konverzace – vyprávění zážitků, popis skutečnosti
- spontánní hra a námětové hry – na rodinu, poštu
- hudební činnosti, popěvky v cizím jazyce
- aktivity podporující rozvoj předmatematické gramotnosti: hry na rozvoj mechanické i logické paměti, logického myšlení, poznávání čísel, piktogramů, symbolů, hry pro procvičení orientace v prostoru i v rovině, vytváření a řešení bludiště

- seznamování se s matematickými pojmy: číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství – smysluplná praktická aplikace
- praktické aktivity – orientace v číselné řadě 1–10, prakticky – porovnávání více x méně předmětů (obrázků) do 6 (o kolik více, méně, stejně)
- napodobování tvarů – svislá a vodorovná čára, křížek, vlnovka, základní geometrické tvary např. graficky, vytváření z různých materiálů,
- označování počtu předmětů (obrázků) číslovkou nebo odpovídajícím počtem puntíků
- aktivity podporující rozvoj předčtenářské gramotnosti: hry se slovy (vymýšlení rýmů, protiklady...), hry na určování první a poslední hlásky ve slově, rozklad slov na slabiky (vytleskávání slov, grafický záznam), hry na rozlišování krátkých a dlouhých slabik – práce s bzučákem, pohádky
- obohacující citový život dítěte, poznávání písmen, podpis tiskacím písmem
- vytváření obrázkového písma, čtení obrázků v psaném textu, např. kniha Malované čtení
- vytváření významových kategorií např. oblečení, nábytek, nádobí

Dítě a ten druhý

- kooperativní činnosti
- komunitní kruh, vzájemné naslouchání
- seznamování se s novými dětmi formou motivačních her, seznamování se se zaměstnanci školy
- prosociální hry (utváření dětského kolektivu, vztahy mezi dětmi navzájem, prevence šikany)
- aktivity pro uvědomění si vztahů mezi lidmi (kamarádství, respekt, úcta ke stáří...)
- hry vedoucí k ohleduplnosti k druhému, ochotě rozdělit se, vyřešit spor
- pohádky s etickým obsahem
- staré pověsti české – dramatizace

Dítě a společnost

- každodenní setkávání s pozitivními vzory chování
- adaptační, seznamovací hry
- spoluvytváření jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- skupinové aktivity – společné projekty (výtvarné, dramatické...) umožňující dětem podílet se na jejich průběhu a výsledcích
- pravidla vzájemného styku s lidmi (zdvořilost, tolerance...)
- mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, upřímnost...)

Dítě a svět

- pozorování blízkého okolí, vycházky, budovy v obci a ve městě (kino, pošta, knihovna, úřady...)
- kladení otázek, diskuse nad problémem
- seznamování se s naší republikou (místa, hymna, vlajka, osobnosti z historie, současnosti, pověsti)
- vyhledávání informací o různých národech
- porovnávání názvů předmětů v různých jazycích

Očekávané výstupy: (co dítě zpravidla na konci předškolního období dokáže):

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí

- mít povědomí o existenci různých národů a kultur
- správně vyslovovat, vést rozhovor, domluvit se
- uvědomovat si sebe sama, získat určitou míru sebeovládání
- vyjadřovat svou fantazii tvořivost v konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových, dramatických činnostech
- spolupracovat s ostatními, přizpůsobit se společnému programu
- podílet se na tvorbě pravidel chování a dodržovat je
- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- uvědomovat si svá práva a práva druhých
- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- bránit se projevům násilí, ponižování
- mít povědomí o pravidlech vzájemného styku mezi lidmi (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance) a mravních hodnotách (dobro, spravedlnost, upřímnost apod.) v jednání lidí
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat kulturně hygienické návyky
- dokázat se odloučit na určitou dobu od rodičů
- zaujímat vlastní názory a vyjadřovat je
- pomáhat spoluvytvářet pohodu prostředí
- zvládnout základy předčtenářské a předmatematické gramotnosti

Konkretizované očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)
- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek
- upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje
- tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vést stopu tužky při kresbě apod.
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem)

Dítě a jeho psychika

- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitele, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky, dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)

- poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol)
- napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)
- rozpoznat geometrické tvary – čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník
- dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)
- rozlišit krátké a dlouhé samohlásky
- poznat a hledat slova stejně znějící a různého významu (homonyma)
- sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech
- rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus
- napodobit některá písmena, číslice
- předat vzkaz
- poznat a vyhledat slova podobného významu (synonyma)
- rozkládat slova na slabiky
- poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma)
- orientovat se v číselné řadě 1–10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků
- rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)
- sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu
- vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (obrázkové knihy, atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), informace vyhledat v encyklopediích, znát některé dětské knihy a vyprávět o nich
- znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce
- zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)
- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- přijímat pobyt v mateřské škole, popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)
- přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)
- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)
- přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)

Dítě a ten druhý

- navazovat kontakty s dospělým v blízkém okolí (např. s novým učitelem)
- spolupracovat s dospělým, spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla apod.)
- navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství
- cítit se plnohodnotným členem skupiny
- rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání
- obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení,
- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené
- k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)
- porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)
- respektovat rozdílné schopnosti

Dítě a společnost

- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti
- chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat
- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat, co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)
- pojmenovat povahové vlastnosti
- pochopit funkci rodiny a jejích členů
- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování
- vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
- navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství
- cítit se plnohodnotným členem skupiny

Dítě a svět

- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)

- uvědomovat si svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý, a ne vždy šťastný
- mít poznatky o své zemi, (znát název státu, poznat státní vlajku, hymnu, znát jméno prezidenta, název hlavního města, významné svátky a události)
- mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů – přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, fauna, flóra)
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. o lidech a jejich životě)

6.3.2. Já a svět kolem mě

Hlavní záměr integrovaného bloku

Vytváření elementárního povědomí dětí o technickém a kulturním prostředí, o práci lidí a lidských výtvorech. Děti si osvojí praktické dovednosti přiměřeně svým schopnostem. Prostřednictvím smyslového vnímání a manipulace se seznámí s různými materiály a jejich vlastnostmi a některými výrobními procesy (polytechnická výchova). Vytvoření povědomí informační gramotnosti. Rozvíjení předmatematické a předčtenářské gramotnosti. S využitím pohádek děti získají povědomí o časových pojmech. Seznámí se s náplní různých povolání a řemesel.

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní
- rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným
- rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- vytváření základů pro práci s informacemi
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat vytváření elementárního povědomí o technickém a kulturním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Tematické okruhy (návrhy):

Stroje a technika, domácí přístroje (budík, kuchyňské přístroje...), domácí práce, pracovní pomůcky, PC, povolání a řemesla, zpracování materiálů, výrobky, vlastnosti věcí (barva, tvar, množství, velikost, rozlišování, určování, třídění...), časové pojmy (roční období, měsíce, dny v týdnu, včera, dnes, zítra, ráno, poledne, večer, řazení dle posloupnosti,...) hudební nástroje, pohádky (knihy, příběhy, vyprávění, dramatizace, návštěva knihovny, autoři, ilustrátoři, veršování, písemná forma,...).

Vzdělávací nabídka (činnosti, příležitosti):

Dítě a jeho tělo

- praktické používání předmětů, nářadí
- konstruktivní činnosti (kostky, stavebnice, mozaiky)
- skládání z papíru, Origami
- nácvik konkrétních dovedností (knoflíky, klíčky, zipy, zámky, šroubování, zatloukání hřebíků, rozebírání předmětů na díly...) na skutečných předmětech a hračkách
- kreslení, malování, modelování, vytrhávání, stříhání, lepení, vytváření objektů z přírodních i umělých materiálů
- hra na tělo při hudebních činnostech

Dítě a jeho psychika

- poslech pohádek, příběhů
- sledování divadelních představení
- grafické napodobování symbolů, tvarů, číslic, písmen
- prohlížení knih, časopisů
- pozorování technických objektů
- manipulace s předměty, zjišťování jejich vlastností (barva, velikost, tvar, vůně, zvuky)
- práce s materiálem: třídění, odhad, přiřazování, porovnávání
- manipulace se skutečnými potravinami (vážení, přesypání) a obaly od nich
- praktické činnosti – vážení, měření – pojmy
- základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, první, poslední), praktické procvičování
- základní pojmy označující velikost – praktické procvičování
- porovnávání a uspořádání předmětů dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří)
- třídění předmětů minimálně dle jednoho kritéria (např. knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)
- seznamování s časovými pojmy: ráno, poledne a večer, logická posloupnost dějů, událostí (graficky, co jsme společně prožili od začátku školního roku)
- spontánní hra, volné experimenty s předměty
- rozhovory – čím chci být, práce rodičů
- práce s obrázky (rozstříhané, půlené), co potřebuje ke své profesi...
- práce s počítačem, využití interaktivní tabule
- sestavování posloupnosti, výrobní procesy, z čeho se, co vyrábí
- seznámení se s hudebními znaky, hra na hudební nástroje

Dítě a ten druhý

- kooperativní činnosti

Dítě a společnost

- literární, dramatické, výtvarné činnosti, hudební podněcující tvořivost dítěte
- návštěvy divadla, galerie, muzea – setkávání se s uměním
- četba knih na pokračování
- recitace, dramatizace, zpěv, tanec
- výtvarné činnosti např. ilustrace

- námětové hry na různé profese, na restauraci, na obchod, na lékaře, prodavačky, na pekaře, ...
- význam přísloví
- pozorování lidí při práci
- exkurze (např. hasiči), povolání lidí, návštěvy obchodů
- seznamování se s pracovními činnostmi, pracovními předměty
- hra na dětské hudební nástroje
- tematické vycházky
- návštěvy divadelních představení
- návštěvy v 1. třídě ZŠ Huzová

Dítě a svět

- poučení o možných nebezpečích: technické přístroje
- praktické využívání technických přístrojů, hraček
- výstava drobných technických přístrojů
- domácí přístroje v minulosti (jak praly naše prababičky...) a v současnosti
- praktické činnosti s přírodními i umělými materiály a surovinami – pokusy, zkoumání
- zpracování různých materiálů (korku, drátu, přírodniny, dřevo, textil.)
- praktické činnosti např. příprava svačiny – pomazánka, zelenina, pečení štrúdlu, cukroví atd.

Očekávané výstupy: (co dítě zpravidla na konci předškolního období dokáže):

- osvojit si elementární poznatky z oblasti technického a kulturního prostředí, z oblasti lidské práce
- získat přiměřené manuální dovednosti, zvládnout jednoduché pracovní úkony
- zacházet s předměty denní potřeby
- se zájmem vnímat kulturní podněty
- těšit se z hezkých kulturních zážitků, setkávání se s uměním
- vážit si výtvarů lidské práce
- zaujímat odpovědný vztah k práci
- vystupovat aktivně, projevoval činnost, pracovitost

Konkretizované očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- pracovat se stavebnicemi, stavět z kostek
- zavázat si tkaničku
- provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami, pracovat např. s textilem, modelovací hmotou
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů
- pracovat se skládkami (navlékat korálky, skládat mozaiky)

Dítě a jeho psychika

- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat
- zapamatovat si rozpočítadla, básničky, písničky

- správně reagovat na světelné a akustické signály
- soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit
- neodbíhat od činnosti
- dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
- pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup při řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě – Pexeso)
- vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)
- experimentovat s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)
- dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek
- navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)
- objevovat význam ilustrací, soch, obrazů
- zapamatovat si pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmiický celek
- rozlišit tvary předmětů a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky
- rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí –těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký)
- rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízký, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat
- orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed)
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý – velký, větší –menší, nejmenší – největší, dlouhý – krátký, vysoký – nízký, stejný)
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří)
- třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztrždit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)
- orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)
- rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat nářadí, hračky, pomůcky atd.)
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
- vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je
- verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)
- poznat některé hudební znaky
- odlišit hru od systematické povinnosti
- zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními

- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro něj obtížné
- plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)
- umět se přizpůsobit změnám
- přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit
- přijímat pokyny
- slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápad“
- experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl, přicházet s vlastními nápady
- přijímat pobyt v mateřské škole, popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)

Dítě a ten druhý

- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
- vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat
- důvěřovat vlastním schopnostem
- nabídnout pomoc

Dítě a společnost

- zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, předměty denní potřeby
- v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)
- všimnout si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, kostel, zajímavá stavba atd.)

Dítě a svět

- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují
- rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje a přirozeně se tomu dění přizpůsobovat)
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)

6.3.3. Já a zdraví

Hlavní záměr integrovaného bloku:

Podporovat rozvoj pohybových schopností a dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky, zlepšovat tělesnou a psychickou zdatnost dětí, osvojení elementárních znalostí o lidském těle, nemocech, úrazech, hygieně. Vytvářet povědomí o zdravém životním stylu. Podporovat samostatnost dětí. Vést děti k bezpečnému chování.

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.)
- ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými rozvoj kooperativních dovedností
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí
- porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- seznamování se světem lidí, kultury a umění
- osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách, poznávání jiných kultur
- seznamování se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Tematické okruhy (návrhy):

Lidské tělo (smyslové a tělesné orgány, jejich funkce), narození, růst těla, zdravý životní styl, sport, zdravá výživa, potraviny, péče o zdraví, ochrana před návykovými látkami a závislostmi, hygiena, stolování, předměty denní potřeby, cestování, doprava, dopravní prostředky, dopravní značky, oblečení, volný čas.

Vzdělávací nabídka (činnosti, příležitosti):

Dítě a jeho tělo

- pohybové hry a činnosti, nelokomoční pohybové činnosti, turistika, míčové hry, sezónní sportovní hry, základní gymnastika (v souladu s možnostmi konkrétního dítěte a v souladu s doporučením odborných lékařů a terapeutů)
- cvičení na náradí a s náčiním
- míčové hry, cvičení s balančními míči
- psychomotorické hry
- smyslové hry
- spontánní pohybové aktivity
- hudebně pohybové hry, pohybové hry ve třídě a venku
- sebeobslužné činnosti, hygiena, sebeobsluha, stolování
- ochrana zdraví, povědomí o zdravém životním stylu
- aktivity zaměřené na poznávání lidského těla
- mapování těla např. otisky, obkreslování chodidel, rukou
- měření výšky dětí
- práce s obrázky, fotografiemi lidského těla, pozorování RTG snímků
- práce s fotografiemi lidí různého věku
- prohlížení se v zrcadle
- diskuse o výživě, co je zdraví prospěšné x škodlivé
- prevence úrazů, nemocí
- poučení o možných nebezpečích: kontakt s cizími lidmi, prevence závislosti
- grafomotorická cvičení
- hry s padákem
- příprava jednoduchých tepelně zpracovaných pokrmů
- prostírání stolů
- drobné úklidové práce

Dítě a jeho psychika

- hry, činnosti, práce s knihou, médií – poznávání lidského těla a jeho částí, experimenty, pozorování, vlastní pokusy
- samostatný slovní projev na určité téma, recitace
- autoportrét
- lidské vlastnosti
- prohlížení fotografií z cest
- hledání shody a rozdílů
- hra s doplňovačkami, např. popletené obrázky
- vyjadřování pocitů slovem, pohybem, malbou
- aktivity pro řešení problémů, hledání variant
- smysluplné pracovní listy (u nejstarších dětí)

- Pexeso, Domino, puzzle a další stolní hry na téma tělo, zdraví
- označování počtu předmětů (obrázků) číslovkou, (razítka, nebo dítě číslovku nakreslí)
- ztvárňování lidské postavy... (konstruování ze stavebnic, modelování...2D, 3D)
- vytváření významových kategorií např. ovoce, zelenina, pochutina
- vyhledání slov stejně znějící a různého významu (homonyma)
- vyhledání slov podobného významu (synonyma)
- vyhledávání slov protikladného významu (antonyma)
- hádanky a vtipy
- přísloví
- nácvik básní, říkadel a písní k tématům
- hry, námětové hry, dramatizace směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí

Dítě a ten druhý

- běžná každodenní komunikace
- hraní rolí, dramatické činnosti, hry s maňáskem
- kooperativní činnosti
- komunitní kruh, vzájemné naslouchání
- hry na poznávání kamarádů hmatem, popisem
- prosociální hry (utváření dětského kolektivu, vztahy mezi dětmi navzájem, prevence šikany)
- aktivity pro uvědomění si vztahů mezi lidmi (kamarádství, respekt, úcta ke stáří...)
- hry vedoucí k ohleduplnosti k druhému, ochotě rozdělit se, vyřešit spor
- vytvářet vztah k lidem, kteří jsou ve své profesi odborníci
- manipulační práce ve dvojici – měření výšky postavy provázek – porovnávání, hledání kuličky v písku – hmat, hra na zrcadlení

Dítě a společnost

- každodenní setkávání se s pozitivními vzory chování
- námětové hry Na policisty, lékaře
- práce s obrázky Nouzové situace
- skupinové aktivity – společné projekty (výtvarné, dramatické...) umožňující dětem podílet se na jejich průběhu a výsledcích
- vystihnout znaky postavy při činnosti
- spojit hledání části svého těla s rytmem
- rozvíjet povědomí o péči o své zdraví a významu každodenní hygieny

Dítě a svět

- pozorování blízkého okolí, vycházky, budovy ve vesnici, městě (nádraží, autobusová zastávka, ordinace lékaře...)
- kladení otázek, diskuse nad problémem
- seznamování s IZS
- vyhledávání informací o zdraví, způsobech stolování, zdravé výživě
- hledání odpovědí na otázky, jak ještě chráníme své zdraví, proč nesbíráme předměty odhozené na ulici – injekční stříkačky, neznámí lidé
- výběr obrázků – Co potřebují k životu, třídění obrázků – zdravé x nezdravé

Očekávané výstupy: (co dítě zpravidla na konci předškolního období dokáže):

- dítě dle svých možností zachovává správné držení těla, zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí, koordinuje lokomoci a další polohy a pohyby těla
- sladí pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobuje jednoduchý pohyb podle vzoru a pokynu
- ovládá dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem
- vnímá a rozlišuje všemi smysly
- koordinuje ruku a oko, zvládá jemnou motoriku, sebeobsluhu, uplatňuje základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (osobní hygiena, stolování, péče o vlastní věci)
- zvládá jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (stará se o hračky, pomůcky, uklízí po sobě, udržuje pořádek, zvládá jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenuje části těla, zná jejich funkce, má povědomí o těle a jeho vývoji, zná základní pojmy používané ve spojení se zdravím, s pohybem, sportem
- rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí
- chová se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, význam aktivního pohybu a zdravé výživy
- chrání své zdraví a bezpečí, ví, kde hledat pomoc
- pojmenuje druhy dopravních prostředků, zná základní druhy dopravních značek

Konkretizované očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- postavit se zpřímá a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
- vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu
- přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
- užívat různé náčiní, nářadí
- házet a chytat míč
- otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace
- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
- užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)
- pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)
- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)
- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)
- mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách

- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- uvědomovat si, co je nebezpečné
- projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti...)
- bránit se projevům násilí

Dítě a jeho psychika

- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky, dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)
- rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)
- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
- uplatňovat postřeh a rychlost
- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)
- experimentovat s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)
- rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů
- rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, na ploše
- chápat jednoduché hádanky a vtipy
- řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky
- orientovat se v prostoru podle slovních pokynů
- chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)
- posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)
- rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin)
- samostatně se rozhodnout v některých činnostech
- samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých

- umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)
- snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- nebát se požádat o pomoc, radu
- reagovat přiměřeně dané situaci (odmítnat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídít)
- pochopit význam piktogramu (např. v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina)
- rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. dopravní značky)
- hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem
- odložit splnění osobních přání na pozdější dobu
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)
- přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese
- rozhodovat sám o sobě (o svém chování)
- pochopit význam piktogramu (např. pravidla bezpečného chování ve třídě)

Dítě a ten druhý

- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)
- obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení

Dítě a společnost

- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla bezpečného chování v mateřské škole a na veřejnosti
- pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností
- objevovat charakteristický rozdíl mezi ukolébavkou a tancem
- spojit hledání části svého těla s rytmem

Dítě a svět

- orientovat se v prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. hřiště, policie, lékař, hasiči, sportoviště)
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. o lidech a jejich životě)
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)
- úloha strojů a přístrojů v ochraně a záchraně života člověka

6.3.4. Já a příroda

Hlavní záměr integrovaného bloku

Rozvíjet v dětech úctu k životu ve všech jeho formách a vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti s přírodou. Děti získají formou prožitkového učení elementární poznatky o přírodním prostředí a jeho rozmanitosti. Získání povědomí dětí o změnách v přírodě v souvislosti se střídáním ročních období. Děti se seznámí typickými znaky ročních období, přírodními jevy, počasím. Vést děti k potřebě třídit odpad a pečovat o přírodu. Zvolená témata jsou dětem blízká, s možností pozorování, manipulace a experimentování.

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- vytváření základů pro práci s informacemi
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření), posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému)
- rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu
- vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- vytváření elementárního povědomí o přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Tematické okruhy (návrhy):

Živá příroda - rostliny (keře, stromy - listnaté, jehličnaté, ovocné, byliny, květiny), živočichové – domácí, volně žijící – hmyz, ptáci, ..., exotická, žijící ve vodě, v lese, v moři, pravěká zvířata...), neživá příroda (vzduch, voda, půda, horniny) přírodní materiály, vlastnosti přírodních materiálů, koloběh vody, plody – ovoce, zeleniny, houby, lesní plody, planeta Země, vesmír, barvy přírody, roční období - znaky jednotlivých období, změny v přírodě, výlety do přírody, třídění odpadu - využití návštěvy EKO centra, odpadového materiálu k tvoření, návštěva sběrného dvora, péče o přírodu v jednotlivých obdobích - školní zahrada, les.

Vzdělávací nabídka (činnosti, příležitosti):

Dítě a jeho tělo

- zdolávání přírodních překážek, pohyb v přírodním terénu, lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě)
- spontánní pohybové aktivity při pobytu venku
- smyslové hry (čich, hmat...)
- manipulativní činnosti s přírodním materiálem
- sezónní činnosti např. koupání, bobování
- činnosti spojené s ročním obdobím např. pletení věnečků z pampelišek, pouštění draků
- spontánní hry se sněhem
- sběr přírodnin, setí a sázení, zalévání, hrabání listí, pletí na školní zahradě

Dítě a jeho psychika

- diskuse, rozhovory, skupinová konverzace, co dítě prožilo
- vyprávění, rozhovory, otázky a odpovědi např. Proč padá listí?
- práce s obrázky – třídění podle ročních dob
- práce s encyklopediemi, práce s literárním textem
- básně, písně, pohybová improvizace v souvislosti s ročním obdobím
- pranostiky
- pokusy např. se sněhem, vodou, blátem
- tvůrčí činnosti spojené s ročním obdobím např. otisky listů, květin
- přímé pozorování přírody, přírodních jevů a rozhovor o výsledku pozorování
- spontánní hry v přírodě
- chování v přírodě
- návštěva Ekocentra, sběrného dvora
- hra s glóbusem
- prohlížení planety Země z pohledu z kosmu (obrázky, film)
- sběr, třídění přírodnin
- seznámení s mapou
- třídění odpadů
- využívání knih a encyklopedií
- ukázky na interaktivní tabuli
- hra s kuličkovými drahami

Dítě a ten druhý

- kooperativní činnosti, společenské hry
- bajky

Dítě a společnost

- básně, říkadla, písně k tématu
- výtvarné činnosti, výrobky z přírodnin
- dramatické ztvárnění
- třídění odpadu ve třídách (odpadkové koše)

Dítě a svět

- pozorování přírody, výlety, vycházky
- pozorování ekosystémů: les, rybník, louka...,
- pozorování skutečných věcí a jevů v přirozených podmínkách (živá a neživá příroda)
- přímé pozorování okolního prostředí v různých ročních obdobích na vycházkách
- sledování počasí, kalendář počasí
- péče o ptáky v zimě
- poučení o možných nebezpečích: kontakt se zvířaty, jedovaté rostliny, požár, povodeň, nebezpečné přírodní jevy, bouřka...,
- práce s lupou
- práce s obrazovým materiálem, literárními texty
- manipulace, experimenty s přírodninami, rostlinami, s různými materiály
- fyzikální pokusy např. rozpouštění cukru, s vodou
- Ekohry – Co nepatří do přírody
- zjišťování informací o konkrétních zvířatech, rostlinách
- pěstitelské a chovatelské činnosti

Očekávané výstupy: (co dítě zpravidla na konci předškolního období dokáže):

- osvojit si elementární poznatky z oblasti přírodního prostředí (povědomí o planetě Zemi)
- osvojit si elementární poznatky z oblasti střídání ročních období v rozsahu praktických zkušeností
- mít povědomí o významu přírodního prostředí pro člověka
- mít povědomí, jak se prakticky chránit před nebezpečím
- vnímat, že svět přírody je pestrý a rozmanitý
- mít povědomí o významu přírodního prostředí pro člověka
- mít úctu k životu ve všech jeho formách
- chránit přírodu i její tvory
- být citlivý ve vztahu k přírodě
- uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví a životní prostředí

Konkretizované očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)
- chovat se přiměřeně a bezpečně v přírodě
- být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě

Dítě a jeho psychika

- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí

- vyjadřovat fantazijní představy – dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)
- využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí
- improvizovat a hledat náhradní řešení
- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky
- rozlišit základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.)
- rozlišit tvary předmětů a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky
- odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat
- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně používaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí např. kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.)
- pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování v přírodě, zákaz rozdělávání ohně, koupání, skákání do vody atd.)
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při neporozumění, zkoušet, experimentovat
- umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)

Dítě a ten druhý

- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)

Dítě a společnost

- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů)

Dítě a svět

- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích,
- mít poznatky o planetě Zemi (např. střídání ročních období a jejich příčinách)
- zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení
- uvědomovat si, že svět přírody je na různých částech naší planety různorodý

- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, o některých planetách)
- rozlišení pocitu chladu a tepla
- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť, záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí
- všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny
- zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady
- chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.

6.3.5. Já a tradice, oslavy a zvyky

Hlavní záměr integrovaného bloku

Seznámení se s tradicemi a zvyky, podílení se na přípravách svátků. Přibližování české lidové slovesnosti, posilování prosociálního chování, rozvoj povědomí o důležitých lidských hodnotách (úcta, pokora, obdarování, sdílení).

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- seznamování se se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytváření elementárního povědomí o širším společenském a kulturním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Tematické okruhy:

Svátek zesnulých, Svátek duchů, Čert a Mikuláš, Vánoce, Tři králové, Masopust, Karneval, Velikonoce, Den matek, Svátek dětí, Den Země, Státní svátky – jejich význam.

Vzdělávací nabídka (činnosti, příležitosti):

Dítě a jeho tělo

- pohybové hry se zpěvem
- výtvarné a pracovní činnosti – výroba přáníček, dárků, pozvánek
- hra na dětské hudební nástroje i netradiční nástroje (koledy)

Dítě a jeho psychika

- původ svátků, zvyky
- vytváření kalendáře, adventní kalendář
- básně, písně k tématům

Dítě a ten druhý

- prosociální hry k tématu (láska k druhému člověku)

Dítě a společnost

- oslavy svátků, tradic
- zvyky – praktické činnosti
- příprava tradičních společných akcí s rodiči
- společné akce ZŠ a MŠ
- zdobení třídy
- práce s literárními texty, dramatické hry
- návštěva tematické výstavy
- divadelní představení

Dítě a svět

- sledování událostí v obci

Očekávané výstupy: (co dítě zpravidla na konci předškolního období dokáže):

- osvojit si elementární poznatky o původu svátků a tradic
- vnímat kulturní podněty
- uvědomovat si prožitky z oslav svátků a tradic
- hodnotit svoje zážitky
- uvědomovat si, příjemné a nepříjemné citové zážitky
- rozlišovat citové projevy v důvěrném a cizím prostředí

Konkretizované očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem – překládání)
- zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)

Dítě a jeho psychika

- spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií
- zapamatovat si krátké říkanky, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- experimentovat s výtvarně netradičními materiály
- přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci
- plnit činnosti podle instrukcí

- přirozeně projevoval radost z poznání a zvládnutí (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)

Dítě a ten druhý

- všimnout si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)
- spolupřispívat prostředí pohody
- cítit sounáležitost s ostatními, uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke starším)

Dítě a společnost

- projevoval ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí
- být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu

Dítě a svět

- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
- cítit oslavy svátků a slavností

7. Evaluace a pedagogická diagnostika

Systém hodnocení je funkčně nastaven, výstupy jsou projednávány na pedagogických radách. Cílem je, aby kritéria hodnocení byla v souladu s cíli ŠVP a § 12 zákona č. 561/2004 Sb., Školský zákon, v platném znění.

Hodnocení není cílem, ale prostředkem k hledání optimálních cest vzdělávání dětí pro dosažení požadované úrovně očekávaných výstupů, a tím k formování základů klíčových kompetencí i celkového rozvoje a zkvalitňování předškolního vzdělávání.

Z hlediska pedagogické diagnostiky dáváme přednost diagnostice dynamické před diagnostikou statickou. Dynamická diagnostika primárně vychází ze sociokulturní teorie Vygotského, konkrétně z konceptu zóny nejbližšího vývoje, Feuersteinovy teorie zkušenosti zprostředkovaného učení a Tzurielovy dynamické diagnostiky. Těžiště dynamické diagnostiky spočívá v tom, že diagnostika (pedagoga) primárně nezajímá výkon dítěte, ale rozsah a charakter změny, která nastane po zavedení určité intervence. Mezi hlavní využívané metody patří pozorování, rozhovor, dotazníky, konzultace, komunitní kruhy, analýza výtvarných činností aj.

7.1. Autoevaluace školy

Autoevaluace školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Cílem autoevaluace je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Oblast hodnocení	Metody a techniky	Časový plán	Odpovědnost
Obsah vzdělávání			
Soulad RVP – ŠVP	Porovnávání textu	při legislativní změně, zásadní změně v MŠ, nejméně 2x ročně	Dáša Vosyková, Ivana Petrová
Podpůrná opatření	Kontrola funkčnosti	průběžně	ředitelka školy
Plnění cílů (dílčích cílů) ŠVP v MŠ	Analýza plánů, školní dokumentace (TK)	4x za rok, 1x měsíčně TK	Dáša Vosyková, Ivana Petrová
	Práce dětí Diskuze na ped. radách, poradách	průběžně průběžně	ped. zaměstnanci
	Hospitace	dle plánu	ředitelka školy
Realizace vzdělávání – práce učitele	Plánování, příprava IB, sebereflexe, zápisy TK	denně	Dáša Vosyková, Ivana Petrová
	Hospitace	dle plánu	ředitelka školy
Výsledky vzdělávání, vyhodnocování pokroku každého dítěte	Dotazník Portfolio Kresba postavy, ped. diagnostika Testy školní zralosti Hodnocení PLPP, IVP	dle plánu 1x ročně 1x za měsíc dle potřeby	Dáša Vosyková D. Vosyková, ŘŠ D. Vosyková, ŘŠ
Kvalita podmínek vzdělávání			
Materiální podmínky	Kontrola vybavení Inventarizace Vybavení zahrady	2x ročně 1x ročně	Dáša Vosyková školnice, ŘŠ inventar. komise školnice
Hygienic. a bezpečn.	Kontroly Revize Školení	2x ročně dle plánu dle potřeby	bezpečn. technik revizní technik ředitelka školy
Personální	DVPP	1x ročně	ŘŠ, ped. prac.

	sebehodnocení spolupráce kolektivu	průběžně průběžně	ped. prac. ped. prac.
Organizace	Pedagogické rady Provozní rady	dle plánu dle plánu	ŘŠ, ped. prac. ŘŠ, neped. prac.